

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA JEVGENIJA TANČEVA [EVGENI TANCHEV]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 11. jūnijā¹

Lieta C-302/19

Istituto Nazionale della Previdenza Sociale

**pret
WS**

(*Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 2011/98/ES – Vienoto atļauju saņēmēšu trešo valstu valstspiederīgo tiesības – 12. pants – Tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi sociālā nodrošinājuma jomā – Valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru nolūkā noteikt tiesības uz ģimenes pabalstu netiek iekļauti tie trešo valstu valstspiederīgo ģimenes locekļi, kas neuzturas valstī

I. Ievads

1. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija) lūdz Tiesu sniegt norādes, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/98/ES (2011. gada 13. decembris) par vienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu vienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, un par vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi², 12. panta 1. punkta e) apakšpunktu.

2. Saskaņā ar Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunktu trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir izsniegta vienotā atļauja, tiek nodrošināta tāda pati attieksme sociālā nodrošinājuma jomā, kāda tā ir uzņēmējvalsts pilsoņiem. Galvenais jautājums šajā lietā ir tas, vai ar minēto pantu netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru, nosakot tiesības uz ģimenes pabalstu, pretēji tiesību normām, kas tiek piemērotas uzņēmējvalsts pilsoņiem, netiek iekļauti tie trešo valstu valstspiederīgo ģimenes locekļi, kuri neuzturas šajā valstī.

3. Tādējādi šī lieta sniedz Tiesai iespēju pilnveidot tās judikatūru jautājumā par vienoto atļauju saņēmēšu personu tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi saskaņā ar Direktīvas 2011/98 12. pantu, ņemot vērā 2017. gada 21. jūnija spriedumu lietā *Martinez Silva* (C-449/16, EU:C:2017:485).

4. Šo lietu Tiesa izskata līdztekus citai lietai, proti, *Istituto Nazionale della Previdenza Sociale* (Ģimenes pabalsti pastāvīgajiem iedzīvotājiem) (C-303/19), kurā šodien ir sniegti mani secinājumi. Minētajā lietā iesniedzējtiesa izvirza līdzīgu jautājumu par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2003/109/EK (2003. gada 25. novembris) par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas

¹ Oriģinālvaloda – angļu.

² OV 2011, L 343, 1. lpp.

dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji³, 11. panta 1. punkta d) apakšpunktu, proti, vai tas, ka trešo valstu valstspiederīgajiem, kuru ģimenes locekļi nedzīvo uzņēmējvalstī, tiek piemērots tāds pats izņēmums, atbilst tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi, kas saskaņā ar šo direktīvu ir piešķirtas pastāvīgajiem iedzīvotājiem.

5. Būtībā abās šajās lietās tiek izvirzīti jauni jautājumi par Savienības tiesībās noteiktās vienlīdzīgas attieksmes piemērošanu trešo valstu valstspiederīgajiem un par Direktīvu 2003/109 un 2011/98 savstarpējo saikni šajā ziņā. Tām ir arī potenciāla ietekme uz citām direktīvām, kurās ir ietverti noteikumi par vienlīdzīgu attieksmi pret trešo valstu valstspiederīgajiem Savienības tiesiskajā regulējumā legālās migrācijas jomā⁴.

II. Tiesiskais regulējums

A. Savienības tiesības

6. Direktīvas 2011/98 20. un 24. apsvērumā ir noteikts:

“(20) Visiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri likumīgi uzturas un strādā dalībvalstīs, būtu jānosaka vismaz vienots tiesību kopums, kura pamatā ir vienlīdzīga attieksm[e] ar attiecīgās dalībvalsts valstspiederīgajiem neatkarīgi no tā, kāds ir uzņemšanas sākotnējais mērķis vai pamats. Tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi jomās, kas noteiktas šajā direktīvā, būtu jāpiešķir ne tikai tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri uzņemti dalībvalstī nolūkā strādāt, bet arī tiem, kuri uzņemti citu nolūku dēļ un kuriem ir atļauta piekļuve attiecīgās dalībvalsts darba tirgum saskaņā ar citiem Savienības vai valsts tiesību aktu noteikumiem, tostarp trešo valstu darba ņēmēju ģimenes locekļiem, kam atļauts uzturēties dalībvalstī saskaņā ar Padomes Direktīvu 2003/86/EK (2003. gada 22. septembris) par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanu [5], [..].

(24) Trešo valstu darba ņēmējiem būtu jābauda vienlīdzīga attieksme attiecībā uz sociālo nodrošinājumu. Sociālā nodrošinājuma jomas ir definētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu [6]. Šīs direktīvas noteikumiem par vienlīdzīgu attieksmi sociālā nodrošinājuma jomā būtu jāattiecas arī uz darba ņēmējiem, kuri dalībvalstī uzņemti tieši no trešās valsts. Tomēr sociālā nodrošinājuma jomā trešo valstu darba ņēmējiem, kuri atrodas pārrobežu situācijā, šai direktīvai nebūtu jāpiešķir plašākas tiesības par tām, kas jau ir noteiktas esošajos Savienības tiesību aktos. Turklāt ar šo direktīvu nebūtu jāpiešķir tiesības saistībā ar situācijām, kuras atrodas ārpus Savienības tiesību aktu piemērošanas jomas, piemēram, saistībā ar trešā valstī dzīvojošiem ģimenes locekļiem. Ar šo direktīvu būtu jāpiešķir tiesības vienīgi saistībā ar ģimenes locekļiem, kuri kādā dalībvalstī pievienojas trešās valsts darba ņēmējam, pamatojoties uz ģimenes atkalapvienošanu, vai ģimenes locekļiem, kuri minētajā dalībvalstī jau likumīgi uzturas.”

7. Direktīvas 2011/98 12. pantā “Vienlīdzīga attieksme” ir paredzēts:

“1. Trešo valstu darba ņēmēji, kas ir minēti 3. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā, bauda ar tās dalībvalsts valstspiederīgajiem vienlīdzīgu attieksmi, kurā tie uzturas, šādās jomās: [..]

3 OV 2004, L 16, 44. lpp.

4 Skat. it īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2016/801 (2016. gada 11. maijs) par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos pētniecības, studiju, stažēšanās, brīvprātīga darba, skolēnu apmaiņas programmu vai izglītības projektu un viesaukles darba nolūkā (pārstrādāta redakcija) (OV 2016, L 132, 21. lpp.) 22. pantu, kurā ir sniegta atsauce uz Direktīvas 2011/98 12. pantu. Skat. šo secinājumu 32. punktu.

5 OV 2003, L 251, 12. lpp.

6 OV 2004, L 166, 1. lpp.

e) sociālā nodrošinājuma jomas, kas noteiktas Regulā (EK) Nr. 883/2004; [..].

2. Dalībvalstis var ierobežot vienlīdzīgu attieksmi: [..]

b) ierobežot saskaņā ar 1. punkta e) apakšpunktu noteiktās tiesības trešo valstu darba ņēmējiem, taču neierobežojot šādas tiesības attiecībā uz tiem trešo valstu darba ņēmējiem, kuri ir nodarbināti vai kuri ir bijuši nodarbināti vismaz sešus mēnešus un ir reģistrēti kā bezdarbnieki.

Turklāt dalībvalstis var nolemt, ka 1. punkta e) apakšpunktu attiecībā uz ģimenes pabalstiem nepiemēro trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir atļauts strādāt dalībvalstu teritorijā laikposmā, kas nepārsniedz sešus mēnešus, trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri uzņemti studiju nolūkā, vai trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir atļauts strādāt, pamatojoties uz vīzu.”

B. Itālijas tiesības

8. Ar *Decreto legge 13 marzo 1988, n. 69, Norme in materia previdenziale, per il miglioramento delle gestioni degli enti portuali ed altre disposizioni urgenti* (1988. gada 13. marta Dekrētlukums Nr. 69 “Noteikumi, kas reglamentē sociālo nodrošinājumu, lai uzlabotu ostas organizāciju pārvaldību, un citi steidzami noteikumi”), kas ar grozījumiem pārveidots par 1988. gada 13. maija Likumu Nr. 153 (turpmāk tekstā – “Likums Nr. 153/1988”) (1988. gada 20. jūnija *GURI* Nr. 143), 2. pantu tika ieviests *assegno per il nucleo familiare* (kodolģimenes pabalsts). Minētajā pantā ir paredzēts:

“1. Algota darba ņēmējiem, pensiju saņēmējiem un no sava algotā darba izrietošo sociālā nodrošinājuma maksājumu saņēmējiem ģimenes pabalsti, ģimenes papildpabalsti un visi citi ģimenes pabalsti neatkarīgi no tā, kā tie tiek saukti, tiek aizstāti ar kodolģimenes pabalstu, ja ir izpildīti šā panta noteikumos paredzētie nosacījumi.

2. Pabalstu izmaksā, pamatojoties uz diferencēto likmi, atkarībā no kodolģimenes locekļu skaita un tās ienākumiem saskaņā ar šim dekrētam pievienoto tabulu. Šajā tabulā norādīto ienākumu līmeni palielina [..] kodolģimenēm, kurās ir personas, kas fizisku vai garīgu slimību vai invaliditātes dēļ pilnīgi un pastāvīgi nespēj veikt algotu darbu vai arī – ja personas ir nepilngadīgas – kam ir pastāvīgas grūtības veikt savam vecumam atbilstošos uzdevumus un funkcijas. Šo ienākumu līmeni palielina [..], ja 1. punktā minētās personas ir atraitņi vai atraitnes, šo personu laulība ir šķirta, šīs personas ir laulātas, bet dzīvo šķirti, šīs personas nesastāv laulībā. No 1994. gada 1. jūlija, ja 6. punktā minētajā kodolģimenē ir divi vai vairāk bērnu, maksājamā pabalsta ikmēneša summu palielina [..] par katru bērnu, izņemot pirmo.

[..]

6. Kodolģimenē ietilpst laulātie, izņemot tos, kas ir juridiski un faktiski šķirti, un bērni un viņiem pielīdzinātās personas [..] līdz 18 gadu vecumam vai arī bez vecuma ierobežojuma, ja fizisku vai garīgu slimību vai invaliditātes dēļ viņi pilnīgi un pastāvīgi nespēj veikt algotu darbu. [..]

6.bis Šā panta 6. punktā minētajā kodolģimenē neietilpst ārvalstu pilsoņa laulātais/laulātā, bērni un pielīdzinātās personas, kuru pastāvīgā dzīvesvieta neatrodas Republikas teritorijā, neskarot gadījumus, kad valsts, kuras pilsonis ir ārzemnieks, ir paredzējusi savstarpības režīmu attiecībā pret Itālijas pilsoņiem vai arī ja ir noslēgta starptautiska konvencija par ģimeņu pabalstiem. Valstis, uz kurām attiecas savstarpības princips, nosaka darba un sociālā nodrošinājuma ministrs pēc ārlietu ministra uzklašanās. [..]”

9. Direktīva 2011/98 Itālijas tiesību sistēmā tika transponēta ar *Decreto legislativo 4 marzo 2014, n. 40, Attuazione della direttiva 2011/98/UE relativa a una procedura unica di domanda per il rilascio di un permesso unico che consente ai cittadini di Paesi terzi di soggiornare e lavorare nel territorio di uno Stato membro e a un insieme comune di diritti per i lavoratori di Paesi terzi che soggiornano regolarmente in uno Stato membro* (2014. gada 4. marta Likumdošanas dekrēts Nr. 40 par Direktīvas 2011/98/ES transponēšanu, turpmāk tekstā – “Likumdošanas dekrēts Nr. 40/2014”) (2014. gada 22. marta *GURI* Nr. 68).

III. Fakti, tiesvedība un prejudiciālais jautājums

10. Kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, WS ir trešās valsts valstspiederīgais, kuram kopš 2011. gada 9. decembra ir izsniegta atļauja veikt algotu darbu Itālijā un kopš 2015. gada 28. decembra ir izsniegta vienotā darba atļauja saskaņā ar Likumdošanas dekrētu Nr. 40/2014, ar kuru ir transponēta Direktīva 2011/98. No 2014. gada janvāra līdz jūnijam un vēlāk no 2014. gada jūlija līdz 2016. gada jūnijam WS laulātā un divi bērni uzturējās izcelsmes trešā valstī (Šrilankā)⁷.

11. Par šiem laikposmiem *Istituto Nazionale della Previdenza Sociale* (Valsts sociālā nodrošinājuma birojs, Itālija, turpmāk tekstā – “INPS”) atteica WS izmaksāt kodolģimenes pabalstu, pamatojoties uz to, ka saskaņā ar Likuma Nr. 153/1988 2. panta 6.*bis* punktu attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem šā pabalsta aprēķinā neiekļauj ģimenes locekļus, kuri neuzturas Itālijā.

12. Par INPS lēmumu WS cēla prasību *Tribunale Giudice del Lavoro di Alessandria* (Aleksandrijas Darba lietu tiesa, Itālija). Prasības pamatojumā viņš norādīja, ka Likuma Nr. 153/1988 2. panta 6.*bis* punkts ir pretrunā Direktīvas 2011/98 12. pantā garantētajām tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi, ciktāl minētajā tiesību aktā attieksme pret trešo valstu valstspiederīgajiem ir mazāk labvēlīga nekā pret uzņēmējvalsts valstspiederīgajiem. Minētā tiesa viņa prasību noraidīja.

13. Par šo nolēmumu WS iesniedza apelācijas sūdzību *Corte d'appello di Torino* (Turīnas apelācijas tiesa, Itālija). Šī tiesa apmierināja WS prasību, nosprieždama, pamatojoties uz Direktīvas 2011/98 12. pantu, ka Likuma Nr. 153/1988 2. panta 6.*bis* punkts ir diskriminējošs, un pārtrauca tā piemērošanu.

14. INPS iesniedza kasācijas sūdzību, pieprasot atcelt apelācijas tiesas spriedumu, un izvirzīja vienu pamatu par Direktīvas 2011/98 12. panta un Likumdošanas dekrēta Nr. 40/2014 nepareizu piemērošanu.

15. Iesniedzējtiesa norādīja, ka kodolģimenes pabalsts ir finansiāla piemaksa, kas tostarp ir pieejama visām Itālijā strādājošām personām, ja tās pieder pie kodolģimenes, kuras ienākumi nepārsniedz noteiktu sliekšni. Minētā pabalsta summa tiek aprēķināta, ņemot vērā kodolģimenes locekļu skaitu, bērnu skaitu un kodolģimenes ienākumus. Darba ņēmējiem šo pabalstu izmaksā darba devējs vienlaikus ar algu, pamatojoties uz procentu likmi, kas tiek piemērota darba ņēmēja bruto darba samaksai, pēc tam INPS veic darba devēja izmaksāto summu un maksājamo sociālā nodrošinājuma iemaksu galīgo korekciju. Iesniedzējtiesa uzskatīja, ka neatkarīgi no tās judikatūras, saskaņā ar kuru kodolģimenes pabalsts būtībā tiek definēts kā sociālais nodrošinājums un sociālā palīdzība, šis pabalsts ietilpst Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkta piemērošanas jomā.

16. Iesniedzējtiesa tostarp norādīja, ka kodolģimenes locekļiem ir būtiska nozīme pabalstu sistēmā un viņi būtībā tiek uzskatīti par pabalsta saņēmējiem. Tādējādi tā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunktam pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums kā Likuma Nr. 153/1988 2. panta 6.*bis* punkts, saskaņā ar kuru trešo valstu valstspiederīgo ģimenes

⁷ Saskaņā ar WS un Itālijas valdības apsvērumiem no 2014. gada janvāra līdz 2015. gada jūnijam WS laulātā un divi bērni neuzturējās Itālijā, bet pēc tam pārcēlās uz Itāliju, kur viņi likumīgi uzturas. Tā kā šie jautājumi ir iesniedzējtiesas kompetencē, tos detalizētāk neaplūkošu.

locekļi – pretstatā Itālijas valstspiederīgo ģimenes locekļiem – neietilpst kodolģimenes sastāvā, ja viņu dzīvesvieta neatrodas Itālijā un ja attiecībā uz viņu izcelsmes valsti nav nosacījumu par savstarpējību, ņemot vērā minētās direktīvas 20. un 24. apsvērumu, kas attiecas uz ģimenes locekļiem, kuri uzturas dalībvalstī.

17. Šādos apstākļos *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa) nolēma apturēt pamatlietu un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/98/ES (2011. gada 13. decembris) 12. panta 1. punkta e) apakšpunkts, kā arī vienlīdzīgas attieksmes starp vienotas uzturēšanās un darba atļaujas turētājiem un valsts pilsoņiem princips ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru pretēji regulējumam, kas attiecas uz dalībvalsts pilsoņiem, kodolģimenes pabalsta aprēķināšanas nolūkos no kodolģimenes locekļu loka tiek izslēgti tie darba ņēmēja – kurš ir vienotās atļaujas turētājs no trešās valsts – ģimenes locekļi, kuri dzīvo izcelsmes trešā valstī?”

18. Rakstveida apsvērumus Tiesai iesniedza *INPS*, *WS*, Itālijas valdība un Eiropas Komisija. Šie lietas dalībnieki piedalījās arī 2020. gada 27. februāra tiesas sēdē.

IV. Lietas dalībnieku apsvērumu kopsavilkums

19. *INPS* apgalvo, ka uz uzdoto jautājumu ir jāatbild noliedzoši. Tas norāda, ka attiecībā uz trešām valstīm esot grūti pārbaudīt, vai pastāv citi ģimenes pabalsti, kas tiek maksāti ārvalstīs tiem pašiem ģimenes locekļiem, kā arī – kā mainās ģimenes stāvoklis, kas varētu ietekmēt tiesības uz kodolģimenes pabalstu. Tādējādi *INPS* ieskatā tas, ka Itālijā nedzīvojošie ģimenes locekļi netiek iekļauti [pabalsta aprēķinā], kā noteikts Likuma Nr. 153/1988 2. panta 6.*bis* punktā – kas attiecas vienīgi uz to trešo valstu pilsoņiem, kuras nav noslēgušas ar Itāliju starptautisku nolīgumu par ģimenes pabalstiem vai kuras nepiemēro savstarpīguma režīmu Itālijas pilsoņiem, un neattiecas uz Itālijas pilsoņiem vai Savienības pilsoņiem –, ir samērīgi un saprātīgi, jo tas ir paredzēts, lai nepieļautu, ka pabalsts nepilda savu funkciju, proti, faktiskā atbalsta sniegšanu mājāsaimniecībai. Šajā tiesiskajā regulējumā tiekot arī nošķirtas objektīvi atšķirīgas situācijas, ņemot vērā, ka dalībvalsts pilsonim ir pastāvīga un sākotnēja saikne ar šo valsti, savukārt trešās valsts valstspiederīgajam ir iegūta un kopumā pagaidu saikne ar minēto dalībvalsti.

20. *INPS* uzskata, ka Likuma Nr. 153/1988 2. panta 6.*bis* punkts atbilst Direktīvas 2011/98 12. pantam. *INPS* ieskatā no minētās direktīvas 3. panta 1. punkta un tās 8., 19., 20., 24. un 26. apsvēruma izriet, ka nepietiek ar to, ka trešās valsts darba ņēmējs dzīvo Itālijā, jo kodolģimenes pabalsta saņēmēji ir ģimenes locekļi un tādēļ viņiem ir jāuzturas valsts teritorijā. Tas arī norāda, ka kodolģimenes pabalsts atšķiroties no pabalsta, par kuru ir pasludināts spriedums lietā *Martinez Silva*⁸, it īpaši tāpēc, ka šis pabalsts izriet no darba attiecībām, tas tiek finansēts no darba devēju un darba ņēmēju obligātajām iemaksām un konkrēti attiecas uz kodolģimenes locekļiem. Kā tika uzsvērts tiesas sēdē, Likuma Nr. 153/1988 2. panta 6.*bis* punkts neietekmē trešo valstu valstspiederīgo tiesības uz pabalstu, bet gan tikai tā apmēru un atbilst Direktīvas 2011/98 mērķim veicināt trešo valstu valstspiederīgo integrāciju dalībvalstī.

21. *WS* norāda, ka Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkts un vienlīdzīgas attieksmes princips nepieļaujot tādu valsts tiesisko regulējumu kā šajā lietā. *WS* ieskatā saskaņā ar Likuma Nr. 153/1988 2. pantu Itālijā strādājošajām personām, uz kurām attiecas Itālijas tiesībās noteiktā atalgojuma un iemaksu sistēma, saistībā ar kodolģimenes pabalstu tiekot piemērota atšķirīga attieksme pilsonības dēļ, proti, trešās valsts darba ņēmējs pretstatā Itālijas darba ņēmējiem nevar iekļaut savā kodolģimenē ārvalstīs dzīvojošos ģimenes locekļus, lai iegūtu tiesības uz šo pabalstu un aprēķinātu tā

8 Spriedums, 2017. gada 21. jūnijs (C-449/16, EU:C:2017:485).

apmēru. Tā kā Itālija attiecībā uz saviem valstspiederīgajiem ņem vērā ģimenes locekļus, kas dzīvo ārvalstīs, tai tas pats esot jādara attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem saskaņā ar Direktīvas 2011/98 12. pantu. Citāds risinājums esot pretrunā šīs direktīvas 19. apsvērumā minētajiem vienlīdzības un sociālās kohēzijas mērķiem.

22. WS norāda, ka Direktīvas 2011/98 20. apsvērumam šajā lietā neesot nozīmes, jo tā uzdevums ir paplašināt tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi attiecībā uz atsevišķiem adresātiem, nevis šīs tiesības ierobežot. Neesot piemērojams arī šīs direktīvas 24. apsvēruma, jo kodolģimenes pabalsts tiekot piešķirts tikai darba ņēmējam un ģimenes locekļiem uz to nav tiesību. WS norāda, ka darba ņēmēja ģimenes locekļu pastāvīga uzturēšanās neesot minēta Direktīvas 2011/98 12. panta 2. punkta b) apakšpunktā, kurā ir noteikti vienlīdzīgas attieksmes ierobežojumi sociālā nodrošinājuma jomā, un ka šīs direktīvas 24. apsvēruma formulējums neattiecoties uz gadījumiem, kad ģimenes locekļu uzturēšanās ārvalstīs ir elements, pamatojoties uz kuru nosaka pabalstu piešķiršanu trešās valsts darba ņēmējam, kas uzturas uzņēmējvalstī. WS ieskatā, ja Savienības likumdevējs tādējādi būtu vēlējies ierobežot vienlīdzīgu attieksmi, tas to būtu darījis skaidri un nebūtu minējis šo jautājumu vienīgi apsvērumā.

23. Kā WS uzsvēra tiesas sēdē, ja visi [trešās valsts valstspiederīgā] ģimenes locekļi uzturas ārvalstīs, Likuma Nr. 153/1988 2. panta 6.*bis* punkts ietekmējot ne vien trešās valsts valstspiederīgā pabalsta apmēru, bet gan pašas tiesības uz pabalstu. WS uzskata, ka neesot nesaderības arī ar Direktīvu 2003/109, jo šajā direktīvā paredzētā vienlīdzīgā attieksme attiecībā uz pastāvīgajiem iedzīvotājiem esot plašāka nekā tā, ko saņem personas, kurām ir vienotā atļauja saskaņā ar Direktīvu 2011/98, tajā iekļaujot arī sociālo nodrošinājumu, sociālo palīdzību un sociālo aizsardzību, neparedzot īpašus ģimenes pabalstu ierobežojumus, tādējādi saskaņā ar šīm abām direktīvām netiekot grozīta vispārējā attieksme pret šīm trešo valstu valstspiederīgo kategorijām. WS piebilst, ka pabalstu kontrole attiecībā uz ģimenes locekļiem, kas uzturas ārvalstīs, esot nošķirama no vienlīdzīgas attieksmes un katrā ziņā nemainoties atkarībā no tā, vai situācija attiecas uz Itālijas pilsoņu ģimenes locekļiem, kuri neuzturas valstī, vai Itālijā dzīvojošo trešo valstu valstspiederīgo ģimenes locekļiem, kuri neuzturas valstī.

24. Itālijas valdība norāda, ka Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkts un vienlīdzīgas attieksmes princips neliedzot tādu valsts tiesisko regulējumu kā šajā lietā. Tā norāda, ka kodolģimenes pabalstu finansē no darba devēja obligātajām apdrošināšanas iemaksām un tādējādi tas ietilpst sociālajā nodrošinājumā. Tā apgalvo, ka iemesli, kāpēc trešo valstu valstspiederīgo ģimenes locekļi, kas neuzturas valstī, netiek iekļauti, esot balstīti šā pabalsta būtībā, tā nolūkā un pabalsta piešķiršanas nosacījumos, kā arī mērķi novērst ļaunprātīgu praksi, piemēram, t.s. *forum shopping* sociālā nodrošinājuma jomā.

25. Itālijas valdības ieskatā šis izņēmums neesot pretrunā Direktīvai 2011/98. Tā apgalvo, ka šīs direktīvas 12. panta 1. punkta e) apakšpunkts, kas attiecas uz kodolģimenes pabalstu, nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi tikai tajā definētajiem trešo valstu pilsoņiem. Tādējādi ar šo pantu ģimenes locekļiem netiekot piešķirtas tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi attiecībā uz shēmām, kuru tiešie saņēmēji viņi ir, kā tas ir kodolģimenes pabalsta gadījumā. Tās ieskatā šādu interpretāciju apstiprinot Direktīvas 2011/98 24. un 26. apsvēruma, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 1231/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko Regulu (EK) Nr. 883/2004 un Regulu (EK) Nr. 987/2009 attiecina arī uz tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, uz kuriem minētās regulas neattiecas tikai viņu valstspiederības dēļ⁹, 1. pants, kurā ir konkrēti noteikts, ka šī regula attiecas arī uz ģimenes locekļiem, "ja vien viņi likumīgi dzīvo dalībvalsts teritorijā"¹⁰.

9 OV 2010, L 344, 1. lpp.

10 Itālijas valdība šajā ziņā atsaucas uz 2019. gada 24. janvāra spriedumu lietā *Balandin* u.c. (C-477/17, EU:C:2019:60).

26. Itālijas valdība uzsver, ka attiecībā uz tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi, kas ir piešķirtas pastāvīgajiem iedzīvotājiem, kuriem saskaņā ar Direktīvas 2011/98 8. apsvērumu esot “privileģētāks statuss” nekā vienotās atļaujas turētājiem, Direktīvas 2003/109 11. panta 2. punktā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir atļauts ierobežot šīs tiesības, ja pastāvīgā iedzīvotāja “vai viņa ģimenes locekļu, kuriem pastāvīgais iedzīvotājs pieprasa pabalstus”, reģistrētā vai parastā dzīvesvieta atrodas attiecīgās dalībvalsts teritorijā. Tāpēc tā uzskata, ka esot neloģiski interpretēt Direktīvas 2011/98 12. pantu tādējādi, ka vienotās atļaujas turētāju ģimenes locekļiem tiek piešķirti pabalsti ar nosacījumiem, kas ir labvēlīgāki nekā tie, kas piemērojami pastāvīgā iedzīvotāja ģimenes locekļiem. Tās ieskatā neesot pretrunas arī ar spriedumu lietā *Martinez Silva*¹¹, jo minētais spriedums attiecas uz citu pabalstu veidu un visi prasītāja mājāsaimniecības locekļi uzturējās uzņēmējvalstī. Tiesas sēdē tā uzsvēra, ka Likuma Nr. 153/1988 2. panta 6.bis punkts ietekmējot pabalsta apmēru, nevis tiesības uz pabalstu un atbilst Direktīvas 2011/98 mērķim veicināt trešo valstu valstspiederīgo integrāciju dalībvalstīs.

27. Komisija apgalvo, ka Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkts nepieļaujot tādus valsts tiesību aktus kā šajā lietā aplūkoti. Tā norāda, ka šā panta vajadzībām kodolģimenes pabalsts esot ģimenes pabalsts Regulas Nr. 883/2004 nozīmē un attiecībā uz WS minētais pants esot piemērojams, jo viņš ir trešās valsts valstspiederīgais, uz kuru attiecoties Direktīvas 2011/98 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts. Tā uzsver, ka Direktīvas 2011/98 12. pants neierobežo vienlīdzīgu attieksmi sociālā nodrošinājuma jomā atkarībā no trešo valstu darba ņēmēja ģimenes locekļu dzīvesvietas. Tāpat arī WS neesot piemērojamas atkāpes, ko dalībvalsts var noteikt saskaņā ar minētās direktīvas 12. panta 2. punkta b) apakšpunktu ar nosacījumu, ka valsts ir skaidri paudusi savu nodomu uz tām atsaukties¹², un šajā gadījumā tas tā neesot. Kā norādīts Direktīvas 2011/98 12. panta 2. punkta c) apakšpunktā attiecībā uz nodokļu atvieglojumiem, ja Savienības likumdevējs ir paredzējis ierobežot vienlīdzīgu attieksmi, pamatojoties uz trešās valsts valstspiederīgā ģimenes locekļu dzīvesvietu, tas to dara skaidri.

28. Komisija norāda, ka Direktīvas 2011/98 24. apsvērumā netiekot ierobežota vienlīdzīgas attieksmes piemērošana, bet gan drīzāk tiek precizēts, ka šī direktīva pati par sevi nepiešķir tiesības situācijās, kad Savienības tiesībās nepastāv saskaņoti noteikumi. Tā kā Direktīvā 2011/98 noteiktā vienlīdzīgā attieksme ir atkarīga no tiesībām, kas valsts tiesību aktos ir noteiktas attiecībā uz uzņēmējvalsts pilsoņiem, tad gadījumā, kad šajos valsts tiesību aktos – tāpat kā Likuma Nr. 153/1988 2. pantā – ir paredzēta ģimenes pabalstu piešķiršana šo pilsoņu ārvalstīs dzīvojošajiem ģimenes locekļiem, šādi pabalsti saskaņā ar Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunktu ir jāpiešķir arī tiem trešo valstu darba ņēmēju ģimenes locekļiem, kuri atrodas tādā pašā situācijā. Kā tā uzsvēra tiesas sēdē, argumenti, kas sniegti, atsaucoties uz Direktīvas 2011/98 20. apsvērumu un Regulas Nr. 1231/2010 1. pantu, esot nepamatoti, jo tie attiecas uz gadījumiem, kad ģimenes locekļiem ir piešķirtas autonomas tiesības, un Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkta piedāvātā interpretācija neesot pretrunā Direktīvas 2003/109 11. panta 2. punktam attiecībā uz pastāvīgajiem iedzīvotājiem, jo abas šīs tiesību normas attiecas uz dažādām tiesiskajām situācijām.

V. Analīze

29. Uzdodama jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā lūdz Tiesu nospriest, vai Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunktā paredzētais vienlīdzīgas attieksmes princips attiecībā uz vienotās atļaujas turētājiem sociālā nodrošinājuma jomā ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā Likuma Nr. 153/1988 2. panta 6.bis punkts, saskaņā ar kuru tāda trešās valsts valstspiederīgā, kuram ir izsniegta vienotā atļauja, ģimenes locekļi, kuri neuzturas attiecīgajā valstī, netiek ņemti vērā, nosakot šāda trešās valsts valstspiederīgā tiesības uz ģimenes pabalstu, toties uzņēmējvalsts valstspiederīgā ģimenes locekļi [šādā situācijā] tiek ņemti vērā.

¹¹ Spriedums, 2017. gada 21. jūnijs (C-449/16, EU:C:2017:485).

¹² Komisija šajā saistībā atsaucas uz 2017. gada 21. jūnija spriedumu lietā *Martinez Silva* (C-449/16, EU:C:2017:485).

30. Kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, šajā lietā uzdotā jautājuma pamatā ir šo secinājumu 8. punktā minētais fakts, ka saskaņā ar Likuma Nr. 153/1988 2. pantu kodolģimeni, uz kuras pamata tiek noteikts pabalsts, veido visas personas, kurām ir īpašas radniecības saites ar darba ņēmēju Itālijā, neatkarīgi no tā, vai ģimenes locekļi dzīvo Itālijā vai citviet pasaulē. Tomēr saskaņā ar šī likuma 2. panta 6.*bis* punktu, ja Itālijā strādājošās personas ir trešo valstu valstspiederīgie, kodolģimeni veido tikai tie ģimenes locekļi, kuri uzturas Itālijā, nevis tie, kas dzīvo ārvalstīs (ja vien nav noteikts savstarpīguma režīms vai noslēgts īpašs nolīgums)¹³.

31. Norādišu, ka šajā lietā izvirzīto jautājumu Tiesa vēl nav vērtējusi. Lai atbildētu uz šo jautājumu, vispirms ir jāsniedz daži ievada apsvērumi par Direktīvu 2011/98 un Savienības tiesisko regulējumu legālās migrācijas jomā, kā arī par 2017. gada 21. jūnija spriedumu lietā *Martinez Silva*¹⁴ (A iedaļa). Pēc tam pievērsīšos Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkta interpretācijai, paskaidrojot, kāpēc, manuprāt, tādi valsts tiesību akti kā pamatlīdētā aplūkotie neatbilst šai tiesību normai (B iedaļa).

A. Ievada apsvērumi

1. Direktīva 2011/98 un Savienības tiesiskais regulējums legālās migrācijas jomā

32. Jāpatur prātā, ka Direktīva 2011/98 ir galvenais juridiskais dokuments tā sauktajā Savienības tiesiskajā regulējumā legālās migrācijas jomā, kas ir daļa no Savienības kopējās imigrācijas politikas brīvības, drošības un tiesiskuma telpā¹⁵. Savienības tiesisko regulējumu legālās migrācijas jomā veido vairākas direktīvas, kas kopumā reglamentē dažādu kategoriju trešo valstu valstspiederīgo iebraukšanas un uzturēšanās nosacījumus, kā arī viņu tiesības pēc uzņemšanas dalībvalstī¹⁶. Vienlīdzīgas attieksmes noteikumi ir svarīgs šo direktīvu elements un veicina vienu no Savienības imigrācijas politikas pamatmērķiem, kas, kā norādīts Direktīvas 2011/98 2. apsvērumā, ir nodrošināt taisnīgu attieksmi pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri likumīgi uzturas dalībvalstu teritorijā¹⁷.

13 Jāatzīmē, kā norādījis WS, ka, lai gan iesniedzējtiesa prejudiciālajā jautājumā min izcelsmes trešo valsti, no attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma izriet, ka šis jautājums rodas arī tad, ja ģimenes locekļi dzīvo citās valstīs ārpus Itālijas.

14 C-449/16, EU:C:2017:485.

15 Skat. LESD V sadaļas 2. nodaļu, it īpaši LESD 79. pantu.

16 Pārskatam skat., piemēram, Komisijas dienestu darba dokumentu *Fitness Check on EU Legislation on legal migration* [Legālās migrācijas jomā izstrādāto Savienības tiesību aktu atbilstības pārbaude], SWD(2019) 1055 *final*, 2019. gada 29. marts (turpmāk tekstā – “Komisijas veikta atbilstības pārbaude”). Kā tajā ir norādīts, legālās migrācijas jomā Savienības tiesisko regulējumu veido šādas direktīvas: 1) Direktīva 2003/86 par ģimenes atkalapvienošanu; 2) Direktīva 2003/109 par pastāvīgajiem iedzīvotājiem; 3) Padomes Direktīva 2009/50/EK (2009. gada 25. maijs) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanās augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkos (OV 2009, L 155, 17. lpp.); 4) Direktīva 2011/98 par vienotajām atļaujām; 5) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/36/ES (2014. gada 26. februāris) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem nodarbinātības kā sezonas darbiniekiem nolūkā (OV 2014, L 94, 375. lpp.); 6) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/66/ES (2014. gada 15. maijs) par ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem trešo valstu valstspiederīgajiem saistībā ar pārcelšanu uzņēmuma ietvaros (OV 2014, L 157, 1. lpp.); un 7) Direktīva 2016/801, kas tostarp attiecas uz studentiem un pētniekiem un ar ko tika atcelta un aizstāta Padomes Direktīva 2004/114/EK (2004. gada 13. decembris) par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu pilsoņu uzņemšanu studiju, skolēnu apmaiņas, prakses vai stažēšanās, nesāņemot atalgojumu, vai brīvprātīga darba nolūkā (OV 2004, L 375, 12. lpp.), kā arī Padomes Direktīva 2005/71/EK (2005. gada 12. oktobris) par īpašu procedūru trešo valstu valstspiederīgo uzņemšanai zinātniskās pētniecības nolūkos (OV 2005, L 289, 15. lpp.).

17 Skat. LESD 79. panta 1. punktu; skat. arī LESD 67. panta 2. punktu.

33. Šajā kontekstā salīdzinājumā ar direktīvām, kas attiecas uz noteikta veida darba ņēmējiem no trešām valstīm¹⁸, ar Direktīvu 2011/98 ir izveidots vienots tiesību kopums trešo valstu valstspiederīgajiem, kas ir likumīgi nodarbināti un jau ir uzņemti dalībvalstī¹⁹. Tai ir divi pamatmērķi. Pirmkārt, atvieglot procedūru trešo valstu valstspiederīgo uzņemšanai darbā dalībvalstī, ieviešot vienotas atļaujas pieteikuma procedūru (vienotā darba un uzturēšanās atļauja). Otrkārt, garantēt trešo valstu darba ņēmējiem kopēju tiesību kopumu, pamatojoties uz vienlīdzīgu attieksmi ar uzņēmējvalsts valstspiederīgajiem²⁰.

34. Tālab Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punktā ir paredzēts, ka trešo valstu darba ņēmēji, kas ir definēti minētās direktīvas 3. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā, bauda ar tās dalībvalsts valstspiederīgajiem vienlīdzīgu attieksmi norādītajās jomās, tostarp e) apakšpunktā norādītajā sociālā nodrošinājuma pabalstu jomā, ņemot vērā atkāpes, ko dalībvalsts var piemērot saskaņā ar šīs direktīvas 12. panta 2. punktu. Tas būtībā nozīmē, ka saskaņā ar Direktīvas 2011/98 12. pantu dalībvalstīm ir jānodrošina, lai attieksme pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir vienotā atļauja, principā būtu tāda pati kā pret uzņēmējvalsts valstspiederīgajiem, kuri attiecībā uz šādu pabalstu piešķiršanu atrodas salīdzināmā situācijā.

2. 2017. gada 21. jūnija spriedums lietā “Martinez Silva”

35. Ir arī jānorāda, ka 2017. gada 21. jūnija spriedums lietā *Martinez Silva*²¹ attiecas uz šo lietu, pat ja Tiesa minētajā spriedumā sniedza atbildes uz atšķirīgiem jautājumiem. Spriedums tika pasludināts, pamatojoties uz Itālijas apelācijas tiesas iesniegtu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, un pirmo reizi Tiesai tika lūgts interpretēt Direktīvas 2011/98 12. pantu.

36. Minētajā spriedumā²² Tiesa nosprieda, ka Direktīvas 2011/98 12. pants nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir vienotā atļauja, netiek piešķirts ģimenes pabalsts, ko piešķir uzņēmējvalsts valstspiederīgajiem, kuru mājsaimniecībā ir vismaz trīs nepilngadīgi bērni un kuru ienākumi nepārsniedz noteiktu sliekšni. Proti, Tiesa secināja, ka, ņemot vērā judikatūru saistībā ar Regulu Nr. 883/2004, kā arī tās priekštecī Regulu Nr. 1408/71²³, attiecīgais pabalsts ir sociālā nodrošinājuma pabalsts, kas ir viens no Regulas Nr. 883/2004 3. pantā minētajiem ģimenes pabalstiem, un tādējādi tas ietilpst Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkta piemērošanas jomā²⁴.

37. Tiesa arī nosprieda pēc analogijas ar judikatūru attiecībā uz Direktīvu 2003/109 par pastāvīgajiem iedzīvotājiem²⁵, ka ar Direktīvu 2011/98 trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir vienotā atļauja, tiek piešķirtas tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi, kas ir vispārējs noteikums, un uzskaitītas atkāpes no šīm tiesībām, kuras dalībvalstis var noteikt ar nosacījumu, ka tās ir skaidri pādušas savu nodomu uz tām

18 Skat. šo secinājumu 16. zemsvītras piezīmi.

19 Skat. Komisijas veikto atbilstības pārbaudi, kas minēta šo secinājumu 16. zemsvītras piezīmē, 26. lpp.

20 Skat. Direktīvu 2011/98, it īpaši 1. pantu un 30. apsvērumu; skat. arī Komisijas ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par Direktīvu 2011/98, COM(2019) 160 final, 2019. gada 29. marts, 1. lpp. Sīkākai apspriešanai skat., piemēram, Friðriksdóttir, B., *What Happened to Equality? The Construction of the Right to Equal Treatment of Third-Country Nationals in European Union Law on Labour Migration*, Brill Nijhoff, 2017, 193.–226. lpp.; Iglesias Sanchez, S., “Single Permit Directive 2011/98/EU”, no: Hailbronner, K. un Thym, D. (red.), *EU Immigration and Asylum Law – A Commentary*, 2. izdevums, C. H. Beck/Hart/Nomos, 2016, 880.–927. lpp.

21 C-449/16, EU:C:2017:485.

22 Skat. spriedumu, 2017. gada 21. jūnijs, *Martinez Silva* (C-449/16, EU:C:2017:485, 9., 30. un 31. punkts).

23 Padomes Regula (EEK) Nr. 1408/71 (1971. gada 14. jūnijs) par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem [darba ņēmējiem, pašnodarbinātām personām] un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā (OV 1971, L 149, 2. lpp.; īpašais izdevums latviešu valodā, 5. nodaļa, 1. sējums, 35. lpp.).

24 Skat. spriedumu, 2017. gada 21. jūnijs, *Martinez Silva* (C-449/16, EU:C:2017:485, 20.–25. punkts).

25 Skat. spriedumu, 2017. gada 21. jūnijs, *Martinez Silva* (C-449/16, EU:C:2017:485, 29. punkts, pēc analogijas atsaucoties uz spriedumu, 2012. gada 24. aprīlis, *Kamberaj*, C-571/10, EU:C:2012:233, 86. un 87. punkts).

atsaukties. Tā kā Itālija šādu nodomu nebija paudusi, nevar uzskatīt, ka ar valsts tiesību aktiem, kas ierobežo strīdīgā pabalsta piešķiršanu un kas pieņemti pirms Direktīvas 2011/98 transponēšanas valsts tiesībās, ir ieviesti vienlīdzīgas attieksmes ierobežojumi, kurus dalībvalstis var noteikt saskaņā ar minēto direktīvu²⁶.

38. Attiecīgi no sprieduma lietā *Martinez Silva* izriet, ka gadījumos, kad valsts tiesiskais regulējums attiecībā uz ģimenes pabalsta piešķiršanu rada atšķirīgu attieksmi pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir vienotā atļauja, un uzņēmējvalsts valstspiederīgajiem un nav iespējams piemērot nekādas atkāpes, ir jāievēro Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunktā noteiktās tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi pret trešo valstu valstspiederīgajiem. Tādējādi minētajā spriedumā tiek atbalstīts uzskats, ka tāds valsts tiesiskais regulējums kā konkrētajā lietā ir pretrunā Direktīvas 2011/98 12. punkta 1. punkta e) apakšpunktam. Vēlāk atgriezīšos pie šī sprieduma savā analizē (skat. šo secinājumu 42. un 46. punktu).

B. Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkta interpretācija

1. Vispārīgi apsvērumi

39. Vispirms ir jāatzīmē – kā norādīts Direktīvas 2011/98 26. apsvērumā, kamēr Savienības mērogā nav saskaņotu tiesību aktu, katrai dalībvalstij ir jāparedz nosacījumi, saskaņā ar kuriem piešķir sociālā nodrošinājuma pabalstus, kā arī jānosaka šādu pabalstu apmērs un laikposms, par kuru tos piešķir. Tomēr, īstenojot šīs pilnvaras, dalībvalstīm ir jāievēro Savienības tiesības.

40. No tā izriet, ka saskaņā ar Direktīvu 2011/98 dalībvalstij netiek liegts nepiešķirt tiesības uz ģimenes pabalstu, piemēram, tiem darba ņēmējiem, kuru ģimenes locekļi uzturas trešā valstī, vai arī šos ģimenes locekļus neiekļaut pabalstu apmēra aprēķina bāzē. Tomēr šīs direktīvas 12. panta 1. punkta e) apakšpunktā ir prasīts, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai trešo valstu valstspiederīgie, kuriem ir vienotā atļauja, sociālā nodrošinājuma jomā baudītu vienlīdzīgu attieksmi ar uzņēmējvalsts pilsoņiem. Tādējādi, ja saskaņā ar uzņēmējvalsts (šajā lietā – Itālijas) tiesību aktiem ģimenes pabalsts tiek piešķirts tās valstspiederīgajiem neatkarīgi no to ģimenes locekļu dzīvesvietas, saskaņā ar šo tiesību normu tāda pati attieksme principā līdzīgā situācijā ir jānodrošina arī pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir izsniegta vienotā atļauja. Tāpēc, manuprāt, tas, ka saskaņā ar aplūkotajiem valsts tiesību aktiem trešo valstu valstspiederīgo ģimenes locekļi, kas uzturas ārpus šīs valsts, netiek iekļauti, ir pretrunā šai tiesību normai šādu iemeslu dēļ.

41. Pirmkārt, nav strīda par to, ka Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkts ir piemērojams attiecībā uz tādiem trešo valstu darba ņēmējiem kā WS, un tāvad saskaņā ar šo tiesību normu viņam ir tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi. Kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, WS ir saņēmis vienoto atļauju Direktīvas 2011/98 2. panta c) punkta izpratnē un ir uzskatāms par trešās valsts darba ņēmēju, kurš uzņemts dalībvalstī darba nolūkā saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem, kā minēts Direktīvas 2011/98 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā.

42. Otrkārt, kā norādījusi iesniedzējtiesa un arī Itālijas valdība, ir acīmredzami, ka kodolģimenes pabalsts ir kvalificējams kā sociālā nodrošinājuma pabalsts, kas ir iekļauts Regulas (EK) Nr. 883/2004 3. pantā minēto ģimenes pabalstu tvērumā²⁷, un tāpēc ietilpst Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkta piemērošanas jomā. Spriedumā lietā

²⁶ Skat. spriedumu, 2017. gada 21. jūnijs, *Martinez Silva* (C-449/16, EU:C:2017:485, 30. punkts).

²⁷ Šajā ziņā skat. Itālijas Republikas deklarāciju atbilstoši Regulas Nr. 883/2004 9. pantam, saskaņā ar kuru Likumā Nr. 153/1988 noteiktais kodolģimenes pabalsts tiek klasificēts kā minētās regulas 3. pantā definētais ģimenes pabalsts; pieejama <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=868&intPageId=2285&langId=en>, 5. lpp.

*Bettaccini*²⁸ Tiesa patiešām ir uzskatījusi, ka tas tā ir Regulas Nr. 1408/71 kontekstā. Katrā ziņā, ievērojot spriedumu lietā *Martinez Silva*²⁹, var uzskatīt, ka kodolģimenes pabalsts atbilst Regulā Nr. 883/2004 norādītajam ģimenes pabalsta kritērijam Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkta vajadzībām, ņemot vērā, ka tas ir naudas pabalsts, ko piešķir, individuāli un diskrecionāli neizvērtējot prasītāja personīgās vajadzības un pamatojoties uz juridiski definētu situāciju, un kas ir paredzēts ģimenes izdevumu apmierināšanai.

43. Treškārt, nav šaubu, ka saistībā ar kodolģimenes pabalsta piešķiršanu saskaņā ar šeit aplūkojamo valsts tiesisko regulējumu pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir izsniegta vienotā atļauja, attieksme ir mazāk labvēlīga nekā pret uzņēmējvalsts valstspiederīgajiem, lai gan tas ir aizliegts ar Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunktu. Šķiet, ka ar Likuma Nr. 153/1988 2. panta 6. *bis* punktu attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem ir ieviesta sistēma (ja vien nepastāv savstarpīguma princips vai īpaša vienošanās), kas atšķiras no Itālijas valstspiederīgajiem piemērojamās vispārējās sistēmas, saskaņā ar kuru Itālijas pilsoņiem tiek maksāts pabalsts neatkarīgi no ģimenes locekļu dzīvesvietas. Saskaņā ar šo tiesisko regulējumu, lai noteiktu tiesības uz šāda pabalsta saņemšanu, trešo valstu valstspiederīgie – atšķirībā no Itālijas valstspiederīgajiem – ģimenes kodolā nevar iekļaut ģimenes locekļus, kuri neuzturas Itālijā. Tādējādi samazinās pabalsta apmērs, ko trešo valstu valstspiederīgie var saņemt, vai šāds pabalsts vispār netiek izmaksāts atkarībā no tā, cik ģimenes locekļu uzturas Itālijā, salīdzinājumā ar pabalstu, ko piešķir uzņēmējvalsts valstspiederīgajiem, kuru ģimenes locekļi tiek ņemti vērā, pat ja viņi neuzturas Itālijā.

44. Līdz ar to – pretēji *INPS* un Itālijas valdības apsvērumiem un kā to norāda WS – būtu uzskatāms, ka šāds valsts tiesiskais regulējums ietekmē trešās valsts valstspiederīgā tiesības uz kodolģimenes pabalstu, nevis tikai tā apmēru, jo ar šo tiesisko regulējumu minētajiem valstspiederīgajiem faktiski tiek liegta viņu tiesības uz šo pabalstu laikposmos, kad visi viņu ģimenes locekļi nedzīvo Itālijā, kā to parāda šīs lietas apstākļi.

45. Jāpiebilst – ciktāl *INPS* noliedz, ka pastāv diskriminācija, pamatojoties uz to, ka trešo valstu valstspiederīgie, kuriem ir vienotā atļauja, un uzņēmējvalsts valstspiederīgie atrodies atšķirīgā situācijā, ņemot vērā viņu atšķirīgo saikni ar šo valsti, šāds arguments nav pieņemams, jo Savienības likumdevējs saskaņā ar Direktīvas 2011/98 12. pantu šiem trešo valstu valstspiederīgajiem ir piešķīris tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi. Tas pats attiecas uz *INPS* un Itālijas valdības argumentiem par grūtībām kontrolēt pabalstus, lai novērstu ļaunprātīgu rīcību sociālā nodrošinājuma jomā un lai saglabātu kodolģimenes pabalsta funkciju, jo, kā norāda WS, tāda pati problēma var būt arī attiecībā uz ārvalstīs dzīvojošu Itālijas pilsoņu ģimenes locekļiem un Direktīvā 2011/98 ir paredzēta vienlīdzīga attieksme.

46. Ceturtkārt, nav strīda par to, ka Direktīvas 2011/98 12. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteiktās atkāpes no vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošanas attiecībā uz sociālo nodrošinājumu un it īpaši attiecībā uz ģimenes pabalstiem nav piemērojamas situācijā, kāda ir pamatlietā, un katrā ziņā Tiesai saskaņā ar spriedumu lietā *Martinez Silva*³⁰ nav sniegta informācija, ka Itālija būtu norādījusi, ka tā ir nodomājusi balstīties uz šīm atkāpēm. Kā redzams šo secinājumu 7. punktā, šīs atkāpes ir saistītas ar trešās valsts valstspiederīgā nodarbinātības statusu un viņa uzturēšanās ilgumu uzņēmējvalstī, un nav norādīts, ka dalībvalstij ir iespēja ierobežot vienlīdzīgu attieksmi, pamatojoties uz šā darba ņēmēja ģimenes locekļu dzīvesvietu.

28 Skat. spriedumu, 1994. gada 22. septembris (C-301/93, EU:C:1994:341, it īpaši 6., 18. un 19. punkts); skat. arī ģenerālvokāta Frānsisa Džefrija Džeikobsa [F. G. Jacobs] secinājumus lietā *Bettaccini* (C-301/93, EU:C:1994:139, 16. un 17. punkts).

29 Skat. spriedumu, 2017. gada 21. jūnijs (EU:C:2017:485, 20.–23. punkts). Regulas Nr. 883/2004 kontekstā skat. arī, piemēram, spriedumu, 2020. gada 2. aprīlis, FV un GW (Pārrobežu darba ņēmēja laulātā bērns) (C-802/18, EU:C:2020:269, 35.–38. punkts).

30 Skat. spriedumu, 2017. gada 21. jūnijs (EU:C:2017:485, 29. punkts).

47. Līdz ar to, pamatojoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, ir stingras norādes par to, ka uz uzdoto jautājumu ir jāatbild apstiprinoši. Tomēr, ņemot vērā, ka iesniedzējtiesa ir minējusi konkrētus faktorus un *INPS* un Itālijas valdība ir sniegusi konkrētus argumentus, šī lieta raisa sarežģītus jautājumus par to, kā šajos apstākļos ir jāinterpretē Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkts saistībā ar valsts tiesību aktiem. Šīs lietas sarežģītību nosaka it īpaši attiecīgā pabalsta būtība un tas, ka atsevišķas Direktīvas 2011/98 normas varētu tikt interpretētas kā tādas, ar kurām šo direktīvu nepiemēro attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo ģimenes locekļiem, kuri uzturas ārpus uzņēmējvalsts.

2. Papildu apsvērumi saistībā ar situāciju pamatlietā

48. Vispirms jāatzīmē, ka piekritu *WS* un Komisijai par to, ka Direktīvas 2011/98 12. panta noteikumi vienlīdzīgas attieksmes jomā ir piemērojami tādām valsts tiesiskajam regulējumam kā šajā lietā.

49. Pirmkārt, mani nepārliecina *INPS* un Itālijas valdības argumenti, ka būtībā saskaņā ar Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunktu kodolģimenes pabalsts nav piemērojams, jo šis pants attiecoties tikai uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir vienotā atļauja, nevis uz viņu ģimenes locekļiem, kas ir šā pabalsta saņēmēji.

50. Jāatgādina, kā to ir norādījusi iesniedzējtiesa, kā arī *INPS*, *WS* un Itālijas valdība, ka kodolģimenes pabalsts ir pieejams visām personām, kas strādā Itālijā, ar noteikumu, ka šīs kodolģimenes ienākumi nepārsniedz noteiktu sliekšni. Turklāt to maksā darba devējs un tas tiek finansēts saskaņā ar iemaksu shēmu. Tādējādi ir jāuzskata, ka tiesības uz šo pabalstu ir saistītas ar tāda trešās valsts darba ņēmēja situāciju, kuram ir vienotā atļauja un uz kuru attiecas Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkts.

51. Atzīstu, ka trešās valsts darba ņēmēja ģimenes locekļi ir kodolģimenes pabalsta saņēmēji, kā to norāda iesniedzējtiesa, *INPS* un Itālijas valdība. Vispārīgi runājot, ģimenes pabalsta būtība patiešām ir sniegt atbalstu ģimenei³¹. Tomēr saskaņā ar Tiesai sniegto informāciju, lai gan ģimenes locekļi ir priekšnoteikums tam, lai saņemtu šo pabalstu un tā sniegto labumu, tiesības uz šo pabalstu principā tiek piešķirtas trešās valsts darba ņēmējam, kuram ir vienotā atļauja, nevis viņa ģimenes locekļiem. Pamatojoties uz to, šādam darba ņēmējam ir tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi attiecībā uz nosacījumiem, kas ir izvirzīti uzņēmējvalsts pilsoņiem, lai saņemtu šo pabalstu saskaņā ar Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunktu.

52. Otrkārt, man šķiet, ka Direktīvas 2011/98 20. apsvērumš šajā lietā nav iederīgs. Kā redzams šo secinājumu 6. punktā, Direktīvas 2011/98 20. apsvērumā tostarp ir noteikts, ka tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi būtu jāpiešķir ne tikai tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri uzņemti dalībvalstī nolūkā strādāt, bet arī tiem, kuri uzņemti citu nolūku dēļ un kuriem ir atļauta piekļuve attiecīgās dalībvalsts darba tirgum saskaņā ar citiem valsts tiesību aktu noteikumiem, tostarp trešo valstu darba ņēmēju ģimenes locekļiem, kam atļauts uzturēties dalībvalstī saskaņā ar Direktīvu 2003/86.

53. Tādējādi Direktīvas 2011/98 20. apsvērumā ir norādīts, ka trešo valstu darba ņēmēju – kuriem ir atļauts strādāt un kuriem ir uzturēšanās atļauja – ģimenes locekļiem ir piemērojamas Direktīvā 2011/98 noteiktās tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi, ievērojot šīs direktīvas 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Līdz ar to atšķirībā no šīs lietas minētais apsvērumš attiecas uz situāciju, kurā vienoto atļauju saņēmušā trešās valsts darba ņēmēja ģimenes locekļi tieši un savā vārdā izmanto Direktīvas 2011/98 12. pantā paredzētās tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi³².

31 Šajā ziņā skat. Strban, G., "Family Benefits in the EU: Is It Still Possible to Coordinate Them?" (2016) 23, *Maastricht Journal of European and Comparative Law*, 775., 782. un 783. lpp.

32 Šajā ziņā skat. arī Direktīvas 2011/98 21. apsvērumu.

54. Treškārt, manuprāt, ar Direktīvas 2011/98 24. apsvērumu nevar pamatot šīs direktīvas 12. panta interpretāciju tādējādi, ka tiek ierobežota trešo valstu darba ņēmējiem piešķirto tiesību uz vienlīdzīgu attieksmi piemērošana šajā lietā skatītajos apstākļos. Kā redzams šo secinājumu 6. punktā, minētajā apsvērumā ir noteikts, ka ar Direktīvu 2011/98 “nebūtu jāpiešķir tiesības saistībā ar situācijām, kuras atrodas ārpus Savienības tiesību aktu piemērošanas jomas, piemēram, saistībā ar trešā valstī dzīvojošiem ģimenes locekļiem. Ar šo direktīvu būtu jāpiešķir tiesības vienīgi saistībā ar ģimenes locekļiem, kuri kādā dalībvalstī pievienojas trešās valsts darba ņēmējam, pamatojoties uz ģimenes atkalapvienošanu, vai ģimenes locekļiem, kuri minētajā dalībvalstī jau likumīgi uzturas”.

55. Jāatzīmē, ka minētais Direktīvas 2011/98 24. apsvēruma formulējums nav atainots šīs direktīvas noteikumos un minimālas norādes par tā nozīmi var izsecināt no šīs direktīvas izstrādes priekšdarbiem³³. Tomēr, kā norādījusi Komisija, ņemot vērā šo formulējumu, šķiet, ar šo apsvērumu ir paredzēts precizēt, ka ar Direktīvu 2011/98 netiek piešķirtas tiesības trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir vienotās atļaujas, situācijās, kad Savienības tiesībās nav saskaņotu normu. Tādējādi man šķiet, ka Direktīvas 2011/98 24. apsvērumu var interpretēt tādējādi, ka dalībvalstij, pamatojoties uz šo direktīvu, nav jāpiešķir ģimenes pabalsts ģimenes locekļiem, kuri neuzturas uzņēmējvalstī³⁴. Tomēr nekas minētajā apsvērumā neliek domāt, ka dalībvalstis ir atbrīvotas no pienākuma nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir vienotā atļauja, saskaņā ar Direktīvas 2011/98 12. pantu attiecībā uz šādu pabalstu piešķiršanu, pamatojoties uz nosacījumiem, kas noteikti valsts tiesību aktos attiecībā uz pašas uzņēmējvalsts valstspiederīgajiem³⁵.

56. Proti, šādu interpretāciju pamato tas, ka Direktīvas 2011/98 12. panta 2. punkta b) apakšpunktā, kā norādīts šo secinājumu 46. punktā, trešo valstu darba ņēmēja ģimenes locekļu uzturēšanās nav minēta kā viena no atkāpēm, ko dalībvalstis var noteikt attiecībā uz tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi sociālā nodrošinājuma jomā un it īpaši ģimenes pabalstu jomā. Turklāt šīs direktīvas 12. panta 2. punkta c) apakšpunktā, kurā ir paredzēta atkāpe no vienlīdzīgas attieksmes principa attiecībā uz nodokļu atvieglojumiem, ir sniegta atsauce uz trešās valsts darba ņēmēja ģimenes locekļu dzīvesvietu uzņēmējvalstī. Tāpēc būtu neloģiski, ja tiktu uzskatīts, ka uz ārvalstīs dzīvojošiem ģimenes locekļiem neattiecas Direktīvas 2011/98 12. pantā noteiktie vienlīdzīgas attieksmes noteikumi.

57. Šāda interpretācija, šķiet, saskan arī ar Direktīvas 2011/98 kontekstu. Šajā saistībā ir jānorāda, ka citās direktīvās, kas veido Savienības tiesisko regulējumu legālās migrācijas jomā, ir ietverti apsvērumi, kuru formulējums ir līdzīgs Direktīvas 2011/98 24. apsvēruma formulējumam un kuros ir norādīts, ka attiecīgā direktīva nepiešķir tiesības saistībā ar situācijām, kas atrodas ārpus Savienības tiesību aktu jomas, piemēram, saistībā ar trešā valstī dzīvojošiem ģimenes locekļiem³⁶, un kuros vienlaikus ir uzvērts, ka tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi sociālā nodrošinājuma jomā ir piemērojamas personām, kas ietilpst šo tiesību aktu jomā³⁷. Dažās direktīvās ir sniegtas arī īpašas atkāpes no vienlīdzīgas attieksmes principa attiecībā uz ģimenes pabalstiem, kas ir saistīti ar attiecīgās kategorijas trešo valstu valstspiederīgo uzturēšanās ilgumu uzņēmējvalstī³⁸, neminot šāda valstspiederīgā ģimenes locekļu dzīvesvietu.

33 Īpaši jāatzīmē, ka Direktīvas 2011/98 24. apsvēruma pēdējais teikums, šķiet, ir pievienots samērā vēlinā posmā lēmumu pieņemšanas procesā un publiski nav pieejams nekāds īpašs paskaidrojums par tā iekļaušanu. Šajā saistībā skat. 2010. gada 12. novembra dok. 15657/10, 17. un 18. lpp.; 2011. gada 29. marta dok. 8130/11, 8. lpp.; 2011. gada 10. jūnija dok. 11527/11, 15. un 16. lpp. Skat. arī šo secinājumu 36. zemsvītras piezīmi.

34 Šajā ziņā skat. Verschuere, H., “Employment and social security rights of third-country nationals under the EU labour migration directives” (2018) 20, *European Journal of Social Security*, 100., 107. lpp.

35 Šajā ziņā, kā Tiesa ir atkārtoti nospriedusi, Savienības tiesību akta preambulai nav saistoša juridiska spēka un uz to nevar atsaukties, lai atkāptos no attiecīgā akta noteikumiem vai lai tos interpretētu acīmredzami pretēji to formulējumam. Skat., piemēram, spriedumu, 2019. gada 19. decembris, *Puppinck u.c./Komisija* (C-418/18 P, EU:C:2019:1113, 76. punkts).

36 Savienības legālās migrācijas kontekstā šāds formulējums sākotnēji tika sniegts Direktīvas 2005/71 16. apsvērumā. Tas, šķiet, tika sagatavots, pamatojoties uz Austrijas priekšlikumu, norādot, ka minētā direktīva “nevar radīt tiesības saistībā ar situācijām, kuras atrodas ārpus Kopienas tiesību aktu jomas, piemēram, saistībā ar trešā valstī dzīvojošiem ģimenes locekļiem”. Skat., piemēram, 2004. gada 22. jūnija dok. 10243/04, 12. lpp., 1. zemsvītras piezīme.

37 Skat. it īpaši Direktīvas 2014/36 46. apsvērumu; Direktīvas 2016/801 55. apsvērumu.

38 Šajā ziņā skat. Direktīvas 2014/36 23. panta 2. punkta i) apakšpunktu un 46. apsvērumu; Direktīvas 2014/66 18. panta 3. punktu un 38. apsvērumu; Direktīvas 2016/801 22. panta 2. punkta b) apakšpunktu un 56. apsvērumu.

58. Ceturtkārt, mani nepārliecina arī *INPS* un Itālijas valdības uz Regulas Nr. 1231/2010 pamata sniegtie argumenti. Kā ir atzinusi Tiesa³⁹, ar Regulu Nr. 1231/2010 tiek paplašināta Regulās Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009 noteiktā Savienības tiesību par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordināciju piemērošanas joma, piemērojot šīs regulas trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem tās līdz tam netika piemērotas tikai viņu valstspiederības dēļ. Ar Regulas Nr. 1231/2010 1. pantu šīs regulas tiek attiecinātas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kā arī uz viņu ģimeņu locekļiem un apgādnieku zaudējušiem tuviniekiem, ja vien viņi likumīgi uzturas dalībvalsts teritorijā un visādā ziņā nav saistīti tikai ar vienu dalībvalsti. Tādējādi šīs regulas mērķis ir piešķirt šiem valstspiederīgajiem iespējami tādas pašas tiesības, kādas saskaņā ar Regulu Nr. 883/2004 bauda Savienības pilsoņi⁴⁰.

59. Attiecīgi, kā norādījuši *WS* un Komisija, Regula Nr. 1231/2010 attiecas uz situācijām, kurās ģimenes locekļiem ir piešķirtas tiesības, pamatojoties uz viņu ģimenes saikni ar šiem trešo valstu valstspiederīgajiem un viņu uzturēšanos Savienībā. Ņemot vērā, ka Regulas Nr. 883/2004 4. pantā noteiktais vienlīdzīgas attieksmes noteikums ir paplašināts attiecībā uz šādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, ar Regulu Nr. 1231/2010 tiek panākts, ka atkāpes no vienlīdzīgas attieksmes principa sociālā nodrošinājuma jomā, kas noteiktas Savienības legālās migrācijas direktīvās, tostarp Direktīvā 2011/98, nav piemērojamas⁴¹, un tas izskaidro atsauci uz šo regulu minētās direktīvas 25. apsvērumā. Tādējādi, kā uzsvērusi Komisija, saskaņā ar Regulu Nr. 1231/2010 nav atļauts, ka dalībvalsts piešķir ģimenes pabalstus saviem valstspiederīgajiem, kuri uzturas ārpus valsts, un atsaka šādus pabalstus mobiliem trešo valstu pilsoņiem, kas ir tādā pašā situācijā. Pamatojoties uz to, nesaskatu, kā Regula Nr. 1231/2010 varētu palīdzēt interpretēt Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunktu, kuru šajā lietā izvirza *INPS* un Itālijas valdība.

60. Piektkārt, man nešķiet, ka pastāvētu acīmredzama pretruna ar Direktīvu 2003/109. Jāatzīmē, ka Direktīvas 2011/98 8. apsvērumā, lasot to saistībā ar tās 3. panta 2. punkta i) apakšpunktu, ir norādīts, ka šī direktīva neattiecas uz pastāvīgajiem iedzīvotājiem, “ņemot vērā viņu privilēģēto statusu un viņu īpašo uzturēšanās atļauju veidu”. Tādējādi šīs tiesību normas attiecas uz Direktīvas 2011/98 piemērošanas jomu, nevis konkrēti uz vienlīdzīgu attieksmi. Katrā ziņā Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkta interpretācija, ko esmu piedāvājis šajā lietā, vienotās atļaujas turētājus nenostāda privilēģētākā stāvoklī nekā pastāvīgos iedzīvotājus, bet gan drīzāk nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret trešo valstu valstspiederīgajiem un uzņēmējvalsts valstspiederīgajiem attiecībā uz tiesībām uz ģimenes pabalstu saskaņā ar šo direktīvu, kā esmu ierosinājis arī savos secinājumos lietā C-303/19 par Direktīvas 2003/109 11. panta 1. punkta d) apakšpunkta interpretāciju.

61. Būtu arī jāatzīmē, kā norādīts Komisijas nesenajā Savienības legālās migrācijas direktīvu novērtējumā⁴², ka katrā direktīvā ir ietvertas atšķirīgas normas un īpaši ierobežojumi attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi, kas lielā mērā ataino ietvērto trešo valstu valstspiederīgo kategoriju un šo pilsoņu uzturēšanās ilguma atšķirības, kā arī attiecīgās direktīvas izstrādes priekšdarbus. Tādējādi man šķiet – lai arī kopumā var uzskatīt, ka vispārējā attieksme ir tāda, ka pastāvīgie iedzīvotāji ir privilēģētāki salīdzinājumā ar vienotās atļaujas turētājiem, par ko liecina tas, ka nav īpašu atkāpju attiecībā uz ģimenes pabalstiem un vienlīdzīga attieksme ir paplašināta uz sociālo nodrošinājumu, sociālo palīdzību un sociālo aizsardzību, kā noteikts valsts tiesību aktos saskaņā ar Direktīvas 2003/109 11. pantu, vienlīdzīgas attieksmes īpaša piemērošana attiecībā uz sociālo nodrošinājumu pastāvīgajiem iedzīvotājiem salīdzinājumā ar vienotās atļaujas turētājiem ir atkarīga no konkrētās situācijas⁴³.

39 Skat. spriedumu, 2019. gada 24. janvāris, *Balandin* u.c. (C-477/17, EU:C:2019:60, it īpaši 24. un 25. punkts).

40 Šajā ziņā skat. ģenerālvokāta N. Vāla [*N. Wahl*] secinājumus lietā *Balandin* u.c. (C-477/17, EU:C:2018:783, 42.–57. punkts, it īpaši 46. punkts).

41 Šajā ziņā skat. Komisijas veikto atbilstības pārbaudi, kas norādīta šo secinājumu 16. zemsvītras piezīmē, it īpaši 5. pielikumu, 108.–110. lpp.; Cornelissen, R., “Regulation 1231/2010 on the inclusion of third-country nationals in EU social security coordination: Reach, limits and challenges” (2018) 20, *European Journal of Social Security*, 86., 91.–93. lpp.

42 Skat. Komisijas veikto atbilstības pārbaudi, kas minēta šo secinājumu 16. zemsvītras piezīmē, 41. un 42. lpp.

43 Šajā ziņā skat. Verschueren, minēts šo secinājumu 34. zemsvītras piezīmē, 108. lpp.

62. Visbeidzot, mani nepārlicina *INPS* un Itālijas valdības argumenti, ka tāds valsts tiesiskais regulējums kā šajā lietā atbilst Direktīvas 2011/98 mērķim veicināt trešo valstu valstspiederīgo integrāciju dalībvalstīs. Kā atzīts šīs direktīvas 2. apsvērumā, šāds mērķis ir sasniegts, nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir vienotā atļauja, un tas, kā atzīmēts šo secinājumu 33. punktā, ir viens no galvenajiem Direktīvas 2011/98 mērķiem.

63. Ir arī jāuzsver, ka tas skaidri izriet no Direktīvas 2011/98 19. apsvēruma, ka šajā direktīvā ietverta vienlīdzīgas attieksmes noteikumu nolūks ir Savienībā radīt pamatnoteikumus un atzīt, ka trešo valstu valstspiederīgie dod savu ieguldījumu Savienības ekonomikā ar darbu un nodokļu maksājumiem, un tāpēc attieksmei pret šiem valstspiederīgajiem ir jābūt līdzīgai tai, kāda tiek attiecināta uz dalībvalstu pilsoņiem, lai mazinātu abu šo kategoriju negodīgu konkurenci. Līdz ar to, ņemot vērā šīs lietas apstākļus, kad trešās valsts valstspiederīgais, kuram ir vienotā atļauja, atrodas salīdzināmā situācijā ar uzņemto dalībvalsts pilsoni un – konkrēti – ir veicis iemaksas, strādājot šajā valstī, man šķiet, ka pilnībā atbilstoši Direktīvā 2011/98 izvirzītajiem integrācijas un vienlīdzīgas attieksmes mērķiem ir tas, ka minētais valstspiederīgais bauda vienlīdzīgu attieksmi attiecībā uz minētās direktīvas 12. panta 1. punkta e) apakšpunktā noteiktajām tiesībām uz kodolģimenes pabalstu.

64. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka tāds valsts tiesiskais regulējums kā šajā lietā, ar kuru nolūkā noteikt tiesības uz ģimenes pabalstu trešās valsts pilsoņiem, kuriem ir vienotā atļauja, netiek iekļauti viņu ģimenes locekļi, ja viņi neuzturas attiecīgajā valstī, atšķirībā no uzņemtajiem pilsoņiem, kuru ģimenes locekļi tiek iekļauti, neatbilst Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunktam.

VI. Secinājumi

65. Tāpēc ierosinu Tiesai uz *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija) uzdoto jautājumu atbildēt šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/98/ES (2011. gada 13. decembris) par vienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu vienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, un par vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi, 12. panta 1. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais, uz kura pamata pretēji dalībvalsts valstspiederīgajiem paredzētajiem noteikumiem, lai aprēķinātu kodolģimenes pabalstu no darba ņēmēja – kurš ir vienotās atļaujas turētājs un trešās valsts valstspiederīgais – kodolģimenes locekļu loka tiek izslēgti ģimenes locekļi, kuri neuzturas šīs dalībvalsts teritorijā.